

RELACION

PËR

PROJEKTLIGJIN “PËR MARRËVESHJEN E PAQES FISKALE”

I. QËLLIMI I PROJEKTLIGJIT DHE OBJEKTIVAT QË SYNOHEN TË ARRIHEN.

Projektligji “Për marrëveshjen e paqes fiskale” propozohet në mbështetje të neneve 78, 83, pika 1 dhe 155 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë.

Në kuadër të përpjekjeve për modernizimin e administrimit fiskal dhe ndërtimin e një marrëdhënieje më bashkëpunuese ndërmjet administratës tatimore dhe tatimpaguesve, për rritjen e përmbushjes vullnetare të detyrimeve tatimore, ky projektligj propozon krijimin e një instrumenti të ri ligjor mbi marrëveshjen e paqes fiskale për paracaktimin e fitimit të tatueshëm.

Projektligji nuk synon të zëvendësojë sistemin ekzistues të vetëdeklarimit të detyrimeve tatimore, por të krijojë një alternativë shtesë të dakordësuar paraprakisht për një kategori të caktuar tatimpaguesish, mbi bazën e kriterëve objektive dhe të qarta. Marrëveshja parashikon një afat njëvjeçar zbatimi, me të drejtë rinovimi deri në dy herë dhe përfaqëson një qasje proaktive për ndërtimin e besimit të ndërsjellë mes shtetit dhe tatimpaguesit.

Kjo ndërhyrje ligjore është pjesë e një strategjie më të gjerë për përmirësimin e administrimit tatimor, për ndërtimin e një marrëdhënie të qëndrueshme ndërmjet administratës dhe tatimpaguesve, si dhe për përmirësimin e klimës së të bërit biznes në vend. Kjo qasje bazohet në filozofinë e dakordësisë paraprake dhe jo të konfliktit, duke ofruar një mënyrë të strukturuar dhe transparente për të përcaktuar fitimin e tatueshëm në mënyrë të drejtë dhe të parashikueshme, si për administratën ashtu edhe për biznesin. Në këtë mënyrë, përfitimet janë të dyanshme: biznesi fiton qartësi dhe stabilitet në planifikimin fiskal, ndërsa shteti siguron një mbledhje më të qëndrueshme dhe të garantuar të të ardhurave.

Kjo iniciativë mbështetet në praktika të ngjashme të ndjekura nga vende të tjera europiane, si Italia, e cila ka zbatuar një model të quajtur “paqe fiskale” (pace fiscale), me synim lehtësimin e barrës administrative dhe ndërtimin e një raporti më bashkëpunues mes shtetit dhe tatimpaguesve, si dhe për të përmirësuar efikasitetin e mbledhjes së të ardhurave, në kuadër të një politike tatimore afatshkurtër.

Në përputhje me këto praktika dhe në kontekstin e nevojës për të modernizuar marrëdhënien ndërmjet tatimpaguesve dhe administratës tatimore, projektligji synon të sjellë një mjet të ri ligjor që:

- ❑ redukton mundësinë e konflikteve tatimore;
- ❑ kufizon ndërhyrjet subjektive në vlerësimin e fitimit të tatueshëm;
- ❑ përmirëson klimën e të bërit biznes në vend;
- ❑ rrit efektivitetin e administrimit fiskal;
- ❑ stimulon përmbushjen vullnetare;

☐ promovon transparencën dhe parashikueshmërinë në sistemin tatimor.

II. VLERËSIMI I PROJEKT-AKTIT NË RAPORT ME PROGRAMIN POLITIK TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, ME PROGRAMIN ANALITIK TË AKTEVE DHE DOKUMENTE TË TJERA POLITIKE.

Ky projektligj nuk është parashikuar në programin analitik të projekt-akteve që do të paraqiten për shqyrtim në Këshillin e Ministrave gjatë vitit 2025.

III. ARGUMENTIMI I PROJEKTLIGJIT LIDHUR ME PËRPARËSITË, PROBLEMATIKAT, EFEKTET E PRITSHME.

Projektligji “Për marrëveshjen e paqes fiskale” propozohet si një instrument i përkohshëm, me kohëzgjatje trevjeçare, i cili synon të krijojë një regjim të posaçëm dhe të paracaktuar të vlerësimit të fitimit të tatueshëm për tatimpaguesit që përmbushin kritere të caktuara. Ky instrument do të shërbejë për të siguruar një kuadër të dakordësuar paraprakisht për përmbushjen fiskale dhe për shmangien e mosmarrëveshjeve tatimore.

Tatimpaguesit që mund të lidhin marrëveshje me administratën tatimore në kuadër të këtij projektligji janë të gjitha subjektet me të ardhura bruto mbi 14 milionë lekë, qofshin persona fizik apo entitete, dhe të cilët nuk përfitojnë nga aplikimi i normave të reduktuara apo përjashtimet tatimore. Këta tatimpagues, nëpërmjet një marrëveshjeje të veçantë me administratën tatimore, do të kenë mundësi të përcaktojnë paraprakisht bazën e tatueshme dhe detyrimin përkatës tatimor për një vit, me mundësi rinovimi deri në dy vite të tjera.

Ky mekanizëm vjen si pjesë e një qasjeje të re në marrëdhënien ndërmjet administratës tatimore dhe tatimpaguesve, me qëllim garantimin e një baze të qëndrueshme tatimore, reduktimin e ndërhyrjeve subjektive dhe rritjen e parashikueshmërisë në sistemin fiskal.

Zbatimi i marrëveshjes së paqes fiskale është frymëzuar nga modele të ngjashme të aplikuara në vende të Bashkimit Europian, si Italia, ku është përdorur koncepti i “pace fiscale” si një mjet për të përmirësuar vullnetin për përmbushje, për të reduktuar konfliktet tatimore dhe për të nxitur transparencën në deklarimin e të ardhurave. Ky mekanizëm synon të krijojë një marrëveshje të dakordësuar paraprakisht për vlerën e fitimit të tatueshëm dhe detyrimin përkatës tatimor për një vit tatimor, me të drejtë rinovimi për dy vite të tjera.

Në thelb, projektligji parashikon që administrata tatimore, llogarit fitimin e tatueshëm të vlerësuar i cili parashikohet në kontratën e marrëveshjes, dhe llogaritet si fitimi i tatueshëm i vitit të mëparshëm plus 18% marzh rritje të këtij fitimi për periudhën për të cilën lidhet marrëveshja. Për çdo fitim të tatueshëm që tejkalon këtë vlerë, tatimpaguesi paguan një tatim shtesë prej 5%. Marrëveshja e lidhur ka efekt ligjor dhe përjashton tatimpaguesin nga kontrollet tatimore për periudhën e vlefshmërisë, përveç rasteve të mashtrimit apo deklarimeve të rreme.

Ky projektligj nuk synon të zëvendësojë sistemin aktual të vetëvlerësimit, por të ofrojë një alternativë të dakordësuar për një periudhë afatmesme 3-vjeçare, për subjektet që përmbushin

kriteret e përcaktuara, siç janë: mungesa e detyrimeve të papaguara, mosqenia në proces penal apo hetim tatimor, dhe një histori pozitive përputhshmërie fiskale. Në këtë mënyrë, ndërhyrja shërben si një mekanizëm filtrues, i cili shpërblen korrektësinë dhe shmang përfshirjen e subjekteve me risk të lartë evazioni apo shkeljesh të rënda, duke inkurajuar formalizimin e mëtejshëm të ekonomisë.

Kjo ndërhyrje mbështet objektivat e reformës së administrimit tatimor, duke përmirësuar efikasitetin e kontroleve përmes fokusimit të burimeve tek zonat me risk, si dhe duke ndihmuar në konsolidimin e të ardhurave buxhetore në mënyrë të qëndrueshme dhe të planifikuar.

Përvoja ndërkombëtare tregon se instrumente të tilla, të aplikuara me kritere të qarta dhe me transparencë të plotë, jo vetëm që rrisin përmbushjen vullnetare, por edhe përmirësojnë perceptimin e drejtësisë tatimore. Në këtë kuptim, nisma është një hap i rëndësishëm drejt modernizimit të marrëdhënieve tatimore në Shqipëri dhe forcimit të kulturës së përgjegjshmërisë fiskale.

IV. VLERËSIMI I LIGJSHMËRISË, KUSHTETUTESHMËRISË DHE HARMONIZIMI ME LEGJISLACIONIN NË FUQI VENDAS E NDËRKOMBËTAR.

Projektligji është hartuar duke u mbështetur në nenet 78, 83, pika 1, dhe 155 të Kushtetutës.

V. VLERËSIMI I SHKALLËS SË PËRAFRIMIT ME ACQUIS COMMUNAUTAIRE (PËR PROJEKT-AKTET NORMATIVE).

Projektligji nuk synon përafrimin me *acquis communautaire*.

VI. PËRMBLEDHJE SHPJEGUESE E PËRMBAJTJES SË PROJEKT-AKTIT.

Projektligji përbëhet nga 14 nene, të cilat parashikojnë si vijon:

Neni 1 përcakton objektin e këtij projektligji ku parashikohet se projektligji përcakton rregullat dhe procedurat për lidhjen e marrëveshjeve paraprake ndërmjet administratës tatimore dhe tatimpaguesve, mbi vlerësimin e paracaktuar të fitimit të tatueshëm dhe pagimit të tatimit mbi të ardhurat e korporatave dhe të tatimit mbi të ardhurat personale nga biznesi.

Neni 2 parashikon se ky projektligj ka për qëllim të nxisë përmbushjen vullnetare të tatimit mbi të ardhurat e korporatave dhe tatimit mbi të ardhurat personale nga biznesi përmes një marrëveshjeje njëvjeçare, kundrejt mosushtimit të kontrollit tatimor për këtë tatim gjatë vitit tatimor të marrëveshjes.

Neni 3 parashikon fushën e zbatimit, ku do të përfshihen: tatimpaguesit e regjistruar pranë Qendrës Kombëtare të Biznesit; tatimpaguesit që i nënshtrohen tatimit mbi të ardhurat e korporatës dhe tatimit mbi të ardhurat personale nga biznesi, por që nuk përfitojnë nga ndonjë përjashtim apo normë e reduktuar sipas nenit 69 të ligjit nr. 29/2023 “Për tatimin mbi të

ardhurat”, i ndryshuar; dhe tatimpaguesit që përmbushin kushtet dhe kriteret e përcaktuara në projektligj. Gjithashtu, parashikohet se marrëveshja ka afat një vjeçar, por me të drejtë rinovimi edhe dy herë të tjera.

Neni 4 parashikon përkufizimet për termat: marrëveshje e paqes fiskale, tatimpagues, administrata tatimore, vlerësim i fitimit të tatueshëm, normë tatimore e marrëveshjes, rinovimi i marrëveshjes dhe afati i vlefshmërisë.

Neni 5 parashikon fitimin e tatueshëm dhe tatimin gjatë marrëveshjes, ku konkretisht përcaktohet se aplikimi për lidhjen e marrëveshjes bëhet me anë të aplikimit në platformën elektronike e-filing. Administrata tatimore, përcakton fitimin e tatueshëm të vlerësuar në marrëveshje i cili është fitimi i tatueshëm i vitit të mëparshëm i rritur me 18% si marzh rritje i periudhës. Ndërkohë, tatimi mbi të ardhurat e korporatës ose tatimi mbi të ardhurat personale nga biznesi, për shumën e paracaktuar të fitimit të tatueshëm do të llogaritet duke zbatuar normat standarde të tatimit siç janë të përcaktuara në ligjin nr. 29/2023 “Për tatimin mbi të ardhurat”, i ndryshuar. Ndërkohë, nëse fitimi i tatueshëm i subjektit do të rezultojë më i lartë sesa fitimi i parashikuar në marrëveshje, tejkalimi i fitimit të tatueshëm do të tatohet me normën 5%.

Neni 6 parashikon kriteret që duhet të plotësojnë subjektet për të përfitur nga marrëveshja, të cilat janë: persona fizikë dhe entitete të regjistruar në regjistrin tatimor dhe ushtrojnë veprimtari ekonomike në Republikën e Shqipërisë; nuk kanë detyrime tatimore të papaguara ose të padeklaruara; nuk janë subjekt i procedimeve penale për vepra në fushën tatimore; nuk janë dënuar me vendim të formës së prerë për mashtrim tatimor, pastrim të produkteve të veprës penale ose fshehje të ardhurash, nuk janë subjekt hetimi nga administrata tatimore.

Neni 7 parashikon detyrimet tatimore të përfshira në marrëveshje ku përfshin vlerësimin dhe paracaktimin e fitimit të tatueshëm nga veprimtaria ekonomike e tatimpaguesit dhe normës tatimore për tatimin mbi të ardhurat të korporatave dhe tatimit mbi të ardhurat personale nga biznesi.

Neni 8 parashikon efektet juridike dhe kufizimin e kontrolleve tatimore, ku parashikohet se marrëveshja e paqes fiskale është e detyrueshme për palët për periudhën e vlefshmërisë, për tatimin mbi të ardhurat e korporatave dhe tatimin mbi të ardhurat personale nga biznesi, dhe gjatë kësaj periudhe nuk kryhen kontrole tatimore në terren, përveçse , përveçse rasteve kur për tatimpaguesin është regjistruar një çështje hetimore në proces, për konsumin e veprës penale të krijimit të skemave mashtruese me tatimin mbi vlerën e shtuar apo fshehje e të ardhurave, sipas parashikimeve në Kodin Penal. Subjektet e parashikuara në këtë ligj i nënshtrohen monitorimit periodik nga zyra gjatë gjithë periudhës së marrëveshjes. Vlerësimi/verifikimi nga zyra për qëllime monitorimi, do të bëhen sipas ligjit nr. 9920/2008.

Neni 9 parashikon rastet e përfundimit të marrëveshjes si shkak i situatave që mund të ndodhin gjatë periudhës së zbatimit. Rastet janë kur: tatimpaguesi ndryshon llojin e veprimtarisë së deklaruar në marrëveshje; pezullon apo ndërpret përfundimisht aktivitetin ekonomik; tatimpaguesi është në proces riorganizimi biznesi, bashkim, ndarje, ndarje e pjesshme, shkëmbim i aksioneve apo transferim i degëve të veprimtarisë; ka kryer shkelje të përsëritura

të detyrimeve tatimore që cenojnë ndershmërinë fiskale; nuk paguan detyrimet sipas marrëveshjes; nuk përmbush më kushtet e parashikuara në nenin 6 të këtij ligji.

Neni 10 parashikon hapat dhe procedurat për aplikimin dhe propozimin e marrëveshjes, duke përcaktuar mënyrën e komunikimit përmes sistemit elektronik, afatet dhe formatin e propozimit që i dërgohet tatimpaguesit nga administrata tatimore.

Neni 11 parashikon efektet e pranimi të marrëveshjes, ku tatimpaguesi zgjedh ta pranojë ose jo marrëveshjen. Pranimi bëhet me anë të nënshkrimit elektronik dhe marrëveshja konsiderohet e lidhur dhe ka efekt ligjor për vitin tatimor përkatës. Parapagimet paguhen bazuar në ligjin nr. 29/2023 “Për tatimin mbi të ardhurat”, i ndryshuar. Të dhënat e deklaruara i nënshtrohen kontrollit nga zyra sipas legjislacionit dhe mospërmbushjet e deklaramit dhe pagesës do të konsiderohen shkelje tatimore.

Neni 12 parashikon marrëdhënien me legjislacionin ekzistues, ku dispozitat e këtij ligji plotësojnë dhe nuk çenojnë dispozitat e ligjeve të tjera tatimor, por në rast mospërputhje kanë përparësi dispozitat e këtij ligji për marrëveshjet që mbulon.

Neni 13 parashikon nxjerrjen e akteve nënligjore në zbatim të këtij projektligji brenda 3 muajve nga hyrja në fuqi e projektligjit.

Neni 14 përmban parashikimin ligjor për hyrjen në fuqi të ligjit dhe afatin për shtrirjen e efekteve të tij.

VII. INSTITUCIONET DHE ORGANET QË NGARKOHEN PËR ZBATIMIN E KËTIJ AKTI

Për zbatimin e këtij projektligji, ngarkohet Ministria e Financave dhe Administrata Tatimore.

VIII. PERSONAT DHE INSTITUCIONET QË KANË KONTRIBUAR NË HARTIMIN E PROJEKT-AKTIT

Projektligji i mësipërm është hartuar nga Ministria e Financave dhe i është dërguar për mendim Ministrisë së Drejtësisë dhe Ministrisë së Ekonomisë dhe Inovacionit.

IX. RAPORTI I VLERËSIMIT TË TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE BUXHETORE

Efektet e këtij projektligji nuk mund të parashikohen për areye se projektligji bazohet në kërkesat vullnetare të tatimpaguesve për zbatimin e këtij ligji..

MINISTRI

Petrit Malaj